

REGULAMENT DE ÎNTREȚINERE A ANIMALELOR ȘI PĂSĂRILOR în proprietate privată a gospodăriilor din localitatea Bălceana

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentele reguli sunt elaborate în conformitate cu prevederile art. 14, alin (2), lit.ș1) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, Legii nr. 221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitar - veterinară, Legii Republicii Moldova nr. 439 din 27.04.1995 privind regimul animal, Legea zootehniei nr. 412 din 27.05.1999, Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1368 din 19.12.2016 cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare, Ordin nr. 426 din 27.10.2000 al Ministerului mediului și amenajării teritoriului, cu privire la aprobarea Regulilor de întreținere a câinilor în localitățile Republicii Moldova, și au ca scop stabilirea unor norme privind modul de întreținere a animalelor domestice, drepturile și obligațiile autorităților publice locale, a conducătorilor întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de forma lor de proprietate, precum și a persoanelor particulare și au ca scop prevenirea unui mod incorect și abuziv de întreținere a animalelor domestice pe lângă gospodăriile private, precum și impactul respectiv asupra comunității, care atentează la ordinea sanitară în localitate, și a modului sănătos de trai în ansamblu.
2. Prezentul Regulament se bazează pe următoarele principii:
 - prevenirea unui mod incorect și abuziv de întreținere a animalelor domestice pe lângă gospodăriile private;
 - impactul respectiv asupra comunității, care atentează la ordinea sanitară în localitate;
 - atitudinea umană față de animale;
 - protecția animalelor de cruzime;
 - evidența și controlul numărului de animale prin metode umane;
 - asigurarea condițiilor adecvate pentru coabitarea armonioasă și a modului sănătos de trai în ansamblu.
3. Regulile aprobate sunt obligatorii pentru toți locuitorii satului Bălceana, precum și pentru agenții economici din teritoriu indiferent de forma lor organizatorica-juridică.
4. Definierea termenilor:
 - *animalele domestice* - animalele ce trăiesc pe lângă casa omului. Ele sunt îngrijite de om pentru foloasele pe care acesta le obține de la ele: came, lapte, ouă, lână, pene;
 - *deținere în condiții domestice* - limitarea libertății naturale a animalelor, care exclude deplasarea liberă a acestora în afara apartamentului, curții, casei individuale;
 - *animale de companie* - câini, pisici și alte animale care pe parcursul unei perioade istorice îndelungate, sunt întreținute și reproduse de către om în mod tradițional, precum și specii de animale și rase reproduse în mod artificial de către om pentru a satisface cerințele estetice și de comunicare, care, de regulă, nu au populații sălbatice viabile, alcătuite din specii cu caracteristici morfologice similare și care există pentru o perioadă lungă de timp în habitatul lor natural;
 - *câini și pisici nesupravegheate și fără stăpân (fără adăpost)* - animale rămase fără îngrijirea omului și fără supraveghere directă din partea stăpânului (proprietarului), aflate în stradă sau în alte locuri publice, fără însoțitor (în continuare - animale nesupravegheate și fără stăpân);
 - *crotaliere* - atașarea unui crotalie la urechea animalului;
 - *număr de identificare* - un număr individual, care este atribuit animalului la înregistrare. Acest număr este unic, inclus în Baza de Date Electronică Unică și nu se schimbă pe parcursul vieții animalului; *identificarea animalelor* - proces de aplicare pe urechi sau pe gât a crotaliilor, leșelor, microcipurilor care nu afectează viața și comportamentul animalelor;
 - *persoana care deține un animal (deținător de animale)* - persoană juridică sau fizică, care îngrijește animalul care îi aparține în baza dreptului de proprietate sau altor drepturi care nu contravin legislației în vigoare a Republicii Moldova;
 - *loc sau spațiu pentru plimbatul animalelor* - teritoriu pentru plimbatul în aer liber al animalelor,

cu condiția respectării prezentului Regulament;

- *înregistrarea (înregistrare obligatorie)* - introducerea în Baza de Date Electronică Unică a animalelor, a datelor despre animalul (specia, rasa, sexul, vârstă, marcajele și însemnele, înălțimea la greabăn (pentru câini), culoarea, tipul blănii), a informației despre persoana care deține animalul. Înregistrarea include emiterea în favoarea persoanei care deține animalul a documentului care confirmă faptul înregistrării animalului, a pașaportului veterinar pentru bovine și câini;
- *mijloace de identificare* - crotalii, lese, jetoane și microcipuri cu un cod unic de identificare a animalului; *câini care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului* - câinii, care conform Listei despre rasele de câini, sunt recunoscuți ca fiind potențial periculoși, precum și cei care au caracteristici fenotipice ale acestor rase; câinii de serviciu și câinii de luptă, care prezintă o sursă înaltă de pericol;
- *câini considerați periculoși* - câini care au manifestat deja agresivitate, fără a fi provocați, față de oameni și animale, fapt confirmat de reclamant și martori, confirmat printr-un proces verbal corespunzător (act), întocmit în conformitate cu cerințele legislației Republicii Moldova;
- *eveniment* - cumpărarea, vânzarea, pierderea, dispariția, furtul, găsirea, nașterea și moartea.
- *SITA* – Sistemul de Identificare și Transabilitate a Animalelor, reglementat prin Legea nr. 231-XVI din 20 iulie 2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor. SITA este un complex de elemente și proceduri ce permit identificarea și înregistrarea animalelor și exploatațiilor (unități de animale, construcții sau întreprinderi în aier liber în care sunt crescute, ținute sau manipulate animalele). SITA este situată în clădirea Direcției raionale pentru Siguranța Alimentelor Hîncești.

II. REGULI DE ÎNTREȚINERE ANIMALELOR DOMESTICE PE LÂNGĂ GOSPODĂRIILE PRIVATE

5. Fiecare locuitor al localității, are dreptul să întrețină pe lângă gospodăriile private animale domestice, pentru necesitățile personale, în modul corespunzător, astfel ca aceasta să nu producă impact negativ asupra vecinilor și a comunității în ansamblu.
6. Pentru întreținerea animalelor domestice proprietarul este obligat:
 - a) să întreprindă acțiuni de identificare și înregistrare animalelor la autoritatea sanitar-veterinară teritorială, și de a supune animalele măsurilor de profilaxie prevăzute în Programul acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om, în modul stabilit de legislația în vigoare a Republicii Moldova.
 - b) să asigure animalul cu hrană și apă, într-o cantitate suficientă pentru existența normală a acestuia, luând în considerare caracteristicile sale biologice, să asigure nevoia de somn, mișcare, activitate fizică, de contact cu mediul natural, să nu-l lase nesupravegheat în zonele publice, să mențină în încăpere o temperatură optimă care nu va pune în pericol viața și să manifeste un comportament uman față de animale;
 - c) se interzice folosirea violenței (bătaie, vătămare sau ucidere) față de animal, cu încălcarea normelor general acceptate de moralitate și etică;
 - d) să declare la autoritatea sanitar-veterinară teritorială, în termenele stabilite de lege, a cumpărării, inclusiv din import, a vânzării, inclusiv spre export, a morții, a dispariției, a fătării, a sacrificării animalelor;
 - e) deplasarea animalelor pe teritoriul și în raza localității este posibilă numai în prezența proprietarului și în lesă (deplasarea spre cireadă, traversarea traseului etc.). Proprietarul animalului este responsabil pentru orice daune cauzate de animalul său;
 - f) să poarte întreaga răspundere cât privește asigurarea și garantarea sănătății animalelor și păsărilor, protecției lor, protecției mediului și a salubrității produselor obținute de la ele sau din abatajul lor;
 - g) să permită cu acordarea asistenței necesare personalului sanitar-veterinar autorizat, verificarea stării de sănătate a animalelor din gospodărie, să respecte și să aplice animalelor măsuri de profilaxie prevăzute în Programul acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om, în modul stabilit de legislația în vigoare a Republicii Moldova, măsuri sanitar-veterinare privind prevenirea bolilor animalelor sau prevenirea răspândirii acestora în teritoriu;
 - h) sacrificarea animalelor productive mari (porcine, bovine) se va efectua numai cu permisiunea și sub supravegherea specialistului veterinar în locuri amenajate special pentru aceasta, iar produsele post-abatoriale se vor utiliza numai după expertiza sanitar-veterinară a lor cu eliberarea documentelor

corespunzătoare;

i) după efectuarea examenului specialistului veterinar sau investigațiilor de laborator corespunzătoare, cadavrele de animale și păsări se expediază la cimitirul de animale cu mijloacele și forțele proprii ale proprietarului/ deținătorului și cele specializate;

j) să nu introducă în efectivele constituite (turme, cirezi), timp de cel puțin 15 zile, animale achiziționate din alte localități și fără certificatul veterinar F-1 și formular de mișcare. Aceste animale vor fi ținute în perioada de 30 zile, numai în gospodăriile proprii;

k) să întrețină animalele și adăposturile acestora, conform regulilor sanitar-veterinare și prezentului regulament;

l) proprietarul de animale și/sau păsări de curte este obligat să efectueze acțiuni de combatere și profilaxie a bolilor parazitare (extra-endo paraziți), ori de câte ori este necesar dar nu mai rar de 2 ori pe an;

m) proprietarul de animale și/sau păsări de curte este obligat să efectueze acțiuni de dezinsecție și deratizare, ori de câte ori este necesar dar nu mai rar de 2 ori pe an;

n) se interzice înstrăinarea, distribuția și vânzarea animalelor în locuri nedesemnate de prezentul regulament;

o) în cazul întreținerii porcinelor, deținătorii de animale sunt obligați să respecte cerințe minime de biosecuritate și anume:

- porcinele obligatoriu trebuie să fie crotaliate și înregistrate în Baza de Date Electronică Unică a animalelor conform legislației în vigoare;

- porcinele trebuie întreținute în spații îngrădite, fără posibilitatea de a veni în contact cu porcinele domestice din alte exploatații, cu porci mistreți sau cu proprietari străini care dețin porcine domestice;

- pentru îngrijirea porcilor se vor utiliza haine și încălțăminte aparte destinate doar în acest scop (îmbrăcate la intrarea în adăpost și dezbrăcate la ieșirea din adăpost);

- la intrare în adăpost să fie prevăzute facilități pentru spălarea mâinilor și dezinsecția încălțămintei; porcii nu trebuie hrăniți cu deșeuri alimentare ce conțin resturi de carnea de porc, la porcii mistreți, inclusiv de la cei vânați sau morți;

- nu se admite accesul persoanelor străine la porcii din gospodărie;

- sacrificarea în condiții casnice a porcinelor se va efectua numai sub supravegherea unui medic veterinar;

- obligatoriu de a anunța la autoritatea sanitar-veterinară teritorială despre cazuri de îmbolnăvire/pierire a porcinelor;

p) se interzice creșterea în blocuri de locuințe a animalelor domestice cu excepția animalelor de companie.

III. NUMĂRUL DE ANIMALE ADMISE ÎN EXPLOATAȚIILE NEPROFESIONALE ȘI CONDIȚII DE ÎNTREȚINERE A ACESTORA

7. Întreținerea animalelor domestice pe lângă gospodăriile private, nu poate fi efectuată cu depășirea numerelor de capete stabilite de prezentul regulament.

8. Pe lângă gospodăriile private în intravilanul localităților din aria satului Bălceana, pot fi întreținute animale domestice ce nu depășesc numărul de:

a) 3 bovine mature și plus descendenții acestora (până la vârsta de 12 luni);

b) 2 cabaline mature și plus descendenții acestora (până la vârsta de 12 luni);

c) 30 de oi sau capre mature și plus descendenții acestora (până la vârsta de 6 luni);

d) 3 porcine mature și plus descendenții acestora (până la vârsta de 60 de zile);

e) 50 de iepuri și plus descendenții acestora (până la vârsta de 60 de zile);

f) 200 de păsări și plus descendenții acestora (până la vârsta de 60 de zile);

g) 30 de familii de albine.

9. Deținerea animalelor domestice și a păsărilor de curte peste numărul prevăzut în punctul 8, este permisă și poate fi realizată prin constituirea microfermelor în extravilanul localității cu respectarea legislației în vigoare.

10. Suprafața minimă a adăposturilor de întreținere trebuie să corespundă particularităților biologice ale animalelor sau păsărilor întreținute:

a) asini, cabaline, bovine - 2,5- 6 m² la un cap;

- b) ovine și caprine - 1,5 m² la un cap;
- c) porcine - 1,3 m² la un cap;
- d) iepuri - 0,4-0,5 m² la un cap;
- e) găini - 6 capete la 1 m²;
- f) curcani - 3-4 capete la 1 m²;
- g) găște - 4 capete la 1 m²;
- h) rațe - 4-5 capete la 1 m²;
- i) prepelițe - 8 capete la 1 m².

11. La amplasarea adăposturilor de întreținere ale gospodăriilor specializate (fermelor de animale) se ține cont de direcția vântului dominant și de distanța minimă față de sectorul locativ și/sau obiectele de menire social-culturală:

- a) 250 m pentru fermele mici (până la 20 bovine sau 20 porcine, până la 500 păsări);
- b) 500 m pentru fermele mijlocii și mari (cu un efectiv de peste 20 bovine, mai mare de 20 porcine sau mai mare de 500 păsări).

12. Dejețiile animaliere pot fi depozitate provizoriu în curțile private în modul în care să nu provoace miros neplăcut, fum, pulberi, și alte consecințe negative în volum de până la 5 m³.

13. Este interzis ca dejețiile animaliere și apele reziduale să fie dirijate spre șanțuri, canale deschise, pârași și ape stătătoare.

14. Se permite vânzarea și distribuția animalelor în locurile desemnate:

- a) pe teritoriul privat al persoanei care deține animalul;
- b) ferme de reproducție, care sunt înregistrate corespunzător;
- c) piața agricolă.

IV. PĂȘUNATUL

15. Organele administrației publice locale stabilesc sectoarele și termenul de pășunat pe terenurile fondului funciar proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale.

16. Primăria satului Bălceana poate repartiza deținătorilor de animale în folosință pășuni pe termen de până la cinci ani.

17. Perioada de pășunat trebuie să se încheie în prima decadă a lunii noiembrie sau cu o lună înainte de coborârea temperaturii medii în decurs de 24 de ore sub 0°C.

18. Deținătorii de animale au dreptul să folosească pășunile obștești în bază de contract cu autoritățile administrației publice locale. Termenele de scoatere a animalelor la pășunat sunt stabilite de către autoritățile administrației publice locale și se anunță cu 10 zile înainte de termenul fixat, respectarea lui fiind obligatorie pentru toți deținătorii de animale.

19. Deținătorii de animale sunt obligați să execute anual lucrări de întreținere și ameliorare a pășunilor, de sporire a potențialului lor productiv, precum și lucrări de profilaxie, tratare și combatere a parazitozelor la animale.

20. Se interzice pășunatul animalelor neidentificate (fără crotalii).

21. Formarea stânelor pe teritoriul satului Bălceana/ primăriei se efectuează obligat cu încheierea contractului de pășunat între primărie și ciobanul responsabil. Stânele vor fi autorizate sanitar veterinar conform legislației în vigoare.

22. Ciobanul este obligat să aplice norme sanitar veterinar privind cerințe de zoo igienă, de protecție și bunăstare a animalelor, de reproducție și utilizare rațională a animalelor, să ofere medicilor veterinari oficiali asistența necesară în timpul inspecțiilor, verificărilor și examinărilor pe care aceștia le întreprind pentru realizarea obiectivelor, atribuțiilor și responsabilităților lor.

23. Despre daunele provocate semănăturilor, plantațiilor sau recoltei strânse de culturi agricole poartă răspunderea persoanele cui sunt încredințate animale (ciobani, păscători de vaci etc.).

24. Se interzice folosirea pășunilor în primul an de însămânțare sau reînsămânțare;

25. Se interzice pășunatul animalelor și păsărilor în parcuri, zone de odihnă, zone de protecție ale străzilor, șoselelor, căii ferate etc.

V. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PERSOANELOR CARE ÎNTREȚIN ANIMALE DE COMPANIE

26. **Persoana care deține animale de companie are dreptul:**

- a) să achiziționeze și înstrăineze animalul în modul în care nu contravine legislației Republicii Moldova (inclusiv prin vânzare, dăruire, împrumut, schimb etc.);

b) să obțină de la instituțiile competente informații privind Regulile de deținere a animalelor, informații privind reproducerea animalelor în asociațiile de proprietari a animalelor de companie, despre organizațiile veterinare;

c) la compensarea prejudiciului moral și material, suferit ca urmare a confiscării ilegale și uciderii animalului, capturării, furtului etc.

d) să întrețină câinii legați sau liberi, în curți particulare dacă curțile sunt îngrădite bine;

27. Persoana care deține animale de companie este obligată:

a) să respecte cu strictețe prezentele Reguli;

b) să asigure la timp, începând cu vârsta de 3 luni a animalului, vaccinarea anuală obligatorie și măsuri administrative (înregistrare), pentru a preveni îmbolnăvirea animalelor, în conformitate cu normele sanitare veterinare stabilite de legislația Republicii Moldova;

c) să vaccineze animalele împotriva rabiei la **Secția Sănătatea și Bunăstarea Animalelor a Direcției raionale pentru Siguranța Alimentelor Hâncești (adresa str. Grădinilor, 3, Hâncești, MD3401)**. Acestei vaccinări sunt supuși câinii și pisicile începând cu vârsta de 3 luni. Câinii și pisicile cumpărate recent sunt prezentați în termen de 5 zile din momentul procurării la Serviciul Sanitar Veterinar de Stat pentru a fi supuși controlului sanitar- veterinar și vaccinării împotriva rabiei;

d) să întrețină câinii numai legați pe terenul întreprinderilor;

e) în mod regulat, cel puțin o dată pe trimestru, să asigure un tratament preventiv al câinilor și pisicilor împotriva paraziților de piele și helminților. În toate cazurile de îmbolnăvire sau în cazurile de suspectare de îmbolnăvire a animalelor, să contacteze imediat instituțiile veterinare, respectând cu strictețe recomandările specialistului, urmare a rezultatelor investigațiilor;

f) să prezinte la cererea APL, câinii, pisicile pentru efectuarea controlului, investigațiilor diagnostice și vaccinărilor profilactice la medici veterinari;

g) să scoată animalele în afara spațiilor de locuit, scărilor blocurilor cu apartamente și altor zone izolate, în curțile comune, spații publice, doar în lesă scurtă. Excepție fac animalele cu vârsta de până la 3 luni;

h) să se asigure că în locurile aglomerate, câinii însoțiți să fie în lesă iar câinii de rasa specială (**p. L).** 27) în lesă și botniță. Câinele poate umbla fără lesă doar în locurile în care este permis plimbatul liber;

i) să asigure un comportament adecvat al animalului, care nu ar prezenta un pericol pentru cei din jur, să prevină cauzarea din partea animalelor a pericolului pentru alte animale, sănătatea cetățenilor, bunurilor acestora, bunurilor persoanelor juridice;

j) în cazul în care un animal provoacă leziuni altui animal, inclusiv letale, proprietarul animalului trebuie să achite costul tratamentului sau costul animalului mort, în mod voluntar sau în baza unei hotărâre a instanței de judecată;

k) să recupereze cheltuielile legate de imunizarea și acordarea ajutorului medical persoanelor care au suferit în urma mușcăturilor, traumelor provocate de către animalelor lor;

l) să raporteze la autoritatea sanitar-veterinară teritorială despre cazurile de moarte subită, îmbolnăvirea concomitentă a mai multor animale sau despre comportamentul neobișnuit al acestora. Până la sosirea medicilor veterinari, să ia măsuri pentru a izola animalele suspecte de boală, precum și păstrarea cadavrelor animalelor moarte, suspectate de boală;

m) să strângă dejecțiilor fiziologice din urma animalelor sale de companie;

n) în cazul decesului animalului, este interzis aruncarea cadavrului acestuia în containerele pentru colectarea deșeurilor publice sau înhumarea lor în locurile care nu sunt destinate acestui scop;

o) deținătorii de câini agresivi sunt obligați să prezinte un certificat de la MAI, care ar confirma că câinii au fost testați în ce privește adaptarea social; la rasele de câini care necesită o responsabilitate specială din partea proprietarului animalului se atribuie: Staffordshire Terrier American, Akita Inu, Bulldog, Mastif Englez, Dog Argentinian, Ciobănesc Belgian, Dog de Bordeaux, Fila Brasileiro, Bullmastiff, Bull Terrier, Doberman, Caucazian, Cane Corso, Mastino Napolitano, Câine de pază Moscovit, Dog german, Pero Presa Canario, Ciobănesc de sud rusesc, Pit Bull Terrier, Schnauzer uriaș, Rottweiler, Ciobănesc de Asia Centrală, Tosainu, Terrier negru și metișii lor;

p) să întrețină câinii agresivi în legătoare și să-i lase liberi numai în curțile închise, excluzând posibilitatea traumatizării oamenilor;

q) să țină câinii de pază pe terenul întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor numai la legătură.

28. Deținerea animalelor de companie cu condiția respectării normelor sanitare igienice, zoo igienice și a prezentului Regulament se permite:

a) în blocuri locative de a întreține 1 (unu) capete de câini și 1 (unu) capete pisici;

- b) în gospodării private - 2 (două) capete de câini și 3 (trei) capete pisici;
- c) deținerea animalelor de companie în spații locative (apartament comun) în care locuiesc mai multe familii, se va permite doar în spațiul personal, cu acordul scris al tuturor locatarilor care locuiesc în aceste spații locative comune;
- d) deținerea animalelor de companie în spații care nu constituie proprietate a persoanelor care dețin animalele de companie, este permisă numai cu acordul scris al proprietarului acestui spațiu;
- e) animale de companie care locuiesc în sectorul privat, trebuie să fie ținute într-un teritoriu îngrădit. Gardul trebuie să excludă posibilitatea evadării animalului în exterior, atacul asupra oamenilor sau asupra altor animale în afara teritoriului protejat, mușcatul trecătorilor;
- f) deținerea animalelor de companie de către persoane juridice și fizice în scop de pază, se realizează în condițiile care exclud anumite incomodități (perturbarea liniștii publice în intervalul 22:00-08:00, miros puternic) și nu reprezintă un pericol pentru societate în afara teritoriului protejat;
- g) deținerea pisicilor și câinilor în așa-numitele "colțuri vii" în instituțiile pentru copii și tineret, instituțiile de reabilitare și agrement de vară și de iarnă (sanatorii, case de odihnă, pensiuni) se permite doar cu permisiunea serviciilor sanitare epidemiologice și veterinare.

29. Prevederile prezentului Regulament interzic:

- a) deținerea câinilor, pisicilor și altor animale nevaccinate contra rabiei;
- b) deținerea animalelor în condiții insalubre, precum și în condiții care provoacă sau pot provoca daune sănătății și vieții animalului;
- c) se interzice hrănirea de către persoanele fizice sau juridice a câinilor și pisicilor vagabonzi, pe teritoriul organizațiilor și în preajma acestora;
- d) reproducerea și capturarea pisicilor și câinilor, în scopul utilizării pieilor și cărnii acestora pentru consum, prelucrării și transmitere altor persoane;
- e) organizarea și desfășurarea luptelor de câini și altor evenimente care admit cruzimea față de animale;
- f) eliberarea câinilor pentru plimbare nesupravegheată;
- g) instigarea animalele împotriva oamenilor sau altor animale;
- h) ținerea animalelor în cuști, voliere și spațiile care nu corespund dimensiunii animalului, sau construit din materiale care pot pune în pericol viața animalului;
- i) se interzice în extravilan circulația nesupravegheată a câinilor, iar cei de pază a turmelor de animale și ciobănești vor purta jujeu sau curea cu minim 5 inele în lanț;
- j) plimbatul câinilor în locuri neautorizate de către primării, scăldatul lor în bazine de apă și lacuri, circulația liberă pe raza localităților cu câini fără lesă și botniță, precum și intrarea cu câini în localurile publice - magazine, piețe de desfacere a produselor agroalimentare, parcuri, scuaruri, stadioane și mijloace de transport în comun.

NOTĂ: Nu vor fi supuși acestui regim câinii de serviciu ai Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne și ai trupelor militare de frontieră la executarea funcțiilor de serviciu în cazuri excepționale.

VI. RESPONSABILITATEA DEȚINĂTORILOR DE ANIMALE DOMNESTICE ȘI PĂSĂRI DOMNESTICE

30. Deținătorii sunt obligați:

- a. Să respecte prezentele Reguli de întreținere a animalelor domestice și păsărilor domestice pe teritoriul satului Bălceana și legislația sanitar-veterinară în vigoare ce se conduc medicii-veterinari ai Direcției raionale pentru Siguranța Alimentelor Hîncești;
- b. Să identifice și să înregistreze în baza de date a SITA, conform legislație în vigoare, animalele din speciile bovine, ovine, caprine, porcine, cabaline, asini și descendenții obținuți prin încrucișarea acestora, toate exploatațiile (gospodăriile) în care se întrețin sau se manipulează aceste animale, fie fermă, stână, târg, abator, centre de colectare a animalelor.
- c. Înregistrarea se efectuează la Direcția raională pentru siguranța alimentelor Hîncești conform Legii nr.221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitar-veterinară și a Hotărârii Guvernului nr.51 din 16.01.2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.
- d. Să poarte întreaga răspundere pentru asigurarea și garantarea sănătății animalelor domestice și/sau păsărilor domestice, nutriției, protecției lor, protecției mediului și a salubrității produselor obținute de la ele sau din abatajul lor;
- e. Să evite provocări de dureri, suferințe sau vătămări inutile animalelor/păsărilor aflate în

îngrijirea lor;

f. Să întrețină animale/păsări și adăposturile acestora, cu respectarea normelor sanitar-veterinare, fără să producă poluarea mediului înconjurător sau disconfort vecinilor;

g. Să mențină curățenia în adăposturile de întreținere și teritoriile adiacente ale acestora;

h. Să respecte și să aplice întocmai, măsurile stabilite de organele sanitar-veterinare de stat, pentru prevenirea și combaterea bolilor la animale;

i. Să permită personalului din Direcția raională pentru Siguranța Alimentelor, verificarea stării de sănătate a animalelor/păsărilor din gospodărie și să-l sprijine în efectuarea operațiunilor sanitar-veterinare;

j. Să anunțe fără întârziere Direcția raională pentru Siguranța Alimentelor și primăria despre apariția suspiciunilor sau îmbolnăvirilor la animale domestice și/sau păsările domestice, iar până la sosirea medicilor veterinari, să izoleze forțat animalele bolnave, pierite, ucise sau tăiate clandestin, fiind interzisă folosirea sau comercializarea cărnii sau a altor produse, subproduse și semifabricate provenite de la aceste animale, fără aprobările prevăzute de legislația în vigoare;

k. Să prezinte animalele pentru efectuarea acțiunilor medicale veterinare de interes public, la locul dat și ora stabilită de personalul sanitar-veterinar autorizat;

l. Să acorde sprijin Direcția raională pentru Siguranța Alimentelor și să contribuie la efectuarea acțiunilor medicale veterinare de interes public, inclusiv la imunizarea profilactică și curativă a animalelor și păsărilor;

m. Să respecte și să aplice normele legale privind mișcarea, transportarea animalelor și păsărilor domestice, în conformitate cu legislația în vigoare privind transabilitatea animalelor;

n. Să aplice măsurile sanitar-veterinare privind prevenirea bolilor la animale sau prevenirea răspândirii acestora în teritoriu;

o. Să efectueze regulat dezinsecția, dezinsecția și deratizarea adăposturilor de întreținere

p. Să efectueze curățenia pe domeniul public, murdărit cu dejecții ca urmare a deplasării animalelor/păsărilor aflate în îngrijirea lor;

q. În cazul sacrificării animalelor domestice mari, să efectueze sacrificarea numai cu permisiunea și sub supravegherea personalului sanitar-veterinar autorizat în locuri amenajate special pentru aceasta, iar produsele post abatoriale se vor utiliza numai după expertiza sanitar-veterinară cu eliberarea documentelor corespunzătoare;

r. În cazul pieirii animalelor și păsărilor din cauza bolilor, cadavrele acestora se vor transmite preventiv spre examinare Direcției raionale pentru Siguranța Alimentelor Hîncești;

s. Să separe deșeurile interne și reciclabile de gunoiul de grajd, pentru ca aceasta să poată fi colectat și evacuat de către serviciile locale din satul Bălceana.

31. Deținătorilor este strict interzis:

a) retragerea forțată din mediul ambiant a animalelor sălbatice și întreținerea lor în condițiile casnice;

b) întreținerea necorespunzătoare a animalelor și sau păsărilor domestice, producând poluarea mediului sau disconfort vecinilor-locatari ai gospodăriilor adiacente;

c) pășunatul animalelor în spații publice, parcuri, zone de odihnă, zone de protecție ale străzilor, șoselelor, câmpurilor cu plante medicinale, etc..

d) deplasării animalelor/păsărilor pe spații publice, pe lângă edificii de menire social-culturală (instituții publice, de învățământ, medicale ș.a.);

e) abandonarea sau eliberarea animalelor și/sau păsărilor domestice în libertate fără supraveghere pe care le dețin;

f) evacuarea dejecțiilor animale și a apelor reziduale din igienizarea adăposturilor în canale deschise, râuri, pe domeniul public (șanțuri, drumuri, căi de acces, alei, etc.) sau către gospodăriile particulare;

g) deplasarea animalelor/păsărilor bolnave pe lângă edificiile instituțiilor publice (instituții de învățământ, spitale, instituții de menire socio-culturală);

h) depozitarea gunoiului de grajd în spații deschise, în apropierea locuințelor individuale sau alte edificii de interes public sau privat;

i) aruncarea/ abandonarea cadavrelor de animale sau păsări

VII RĂSPUNDEREA PENTRU NERESPECTAREA PREZENTULUI REGULAMENT

32. Persoanele fizice și juridice care dețin animale sunt obligate să respecte cu strictețe

prevederile legislației Republicii Moldova și să nu admită încălcarea drepturilor și intereselor legitime ale celorlalte persoane fizice și juridice, și să nu pună în pericol siguranța oamenilor și a animalelor.

33. Persoanele fizice și juridice care dețin animale domestice poartă răspundere, conform legislației Republicii Moldova, pentru:

a) deținerea animalelor în locuri interzise de lege, în condiții antisănătare sau condiții care dăunează, sau pot dăuna sănătății/vieții animalelor, sau deținerea lor într-un număr mai mare decât este permis de reglementări, deținerea animalelor neînregistrate, accesul în locurile publice sau plimbatul lor nesupravegheat sau plimbatul în afara teritoriilor special amenajate;

b) cruzimea manifestată față de animale, torturarea lor, instigarea unui animal împotriva altuia (cu excepția câinilor de vânatoare) sau provocarea acțiunilor, care au dus la suferința, traumarea sau decesul lor;

c) încălcarea normelor privind carantina animalelor și a altor cerințe sanitare veterinare;

d) încălcarea normelor privind amenajarea și asigurarea curățeniei și ordinii publice în satul Bălceana;

34. Pentru nerespectarea prevederilor prezentului Regulament deținătorii de animale în gospodăriile private ale persoanelor fizice sau juridice pot fi trași la răspundere reieșind din prevederile legislației contravenționale a Republicii Moldova (art. 158 din Codul Contravențional);

35. Aplicarea amenzilor sau altor sancțiuni nu scutește persoanele vinovate de despăgubiri pentru daunele provocate altei persoane sau unui animal ca urmare a încălcării clauzelor din acest regulament în modul prevăzut de legislația Republicii Moldova;

36. Prejudiciul cauzat sănătății oamenilor sau daunele materiale provocate de animale, se compensează, în conformitate cu legislația în vigoare, de către persoanele care dețin animale;

37. Fiecare locuitor al satului Bălceana este obligat să denunțe abaterile admise de la prezentul regulament, prin aducerea la cunoștință a organelor executive ale administrației publice locale și/sau la sectorul de poliție din **Cărpineni nr. 5**.

VIII. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

38. Prevederile prezentului regulament intră în vigoare din momentul aprobării acestuia de către Consiliul sătesc al satului Bălceana.

39. Prevederile prezentului Regulament pot fi actualizate în funcție de modificările legislației în domeniul de întreținere a animalelor și păsărilor în proprietate privată, a gospodăriilor.

40. Autoritățile administrației publice locale își vor modifica regulamentele lor de organizare și funcționare, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament în termen de 60 de zile de la adoptarea acestuia.

41. Încălcarea prevederilor prezentului Regulament atrage răspunderea în conformitate cu legislația în vigoare.